

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Арсенијевић, Обрад, Бојана
27.8.1993. године, Прокупље

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Правни факултет
Основне академске студије права
Дипломирани правник
Школска 2012/2013. година
Школска 2015/2016. година
10.00

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Правни факултет
Мастер академске студије права
Мастер правник
Школска 2016/2017. година
Школска 2016/2017. година
10.00
Грађанскоправна научна област
Облици завештања у појединим савременим правним системима

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Правни факултет
Докторске академске студије права
Школска 2017/2018. година
147
9.66

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Правни положај животиња у одштетном праву
Др Михајло Цветковић, редовни професор
Одлука НСВ бр. 8/18-01-006/22-029 од 23.09.2022. године.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикана)
Број табела
Број прилога

498
Пет (увод, три дела, закључак)
/
/
/

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
	Arsenijevic Bojana, Liability for damage caused by domesticated animals in Serbian and comparative law, Facta Universitatis, Series: Law and Politics, Vol. 23, No 2, 2025, pp. 243–252. <i>Кратак опис садржине (оо 100 речи)</i>	
1	Ауторка у раду упоређује карактеристике режима одговорности за штету од животиња у српском, француском, аустријском и немачком праву. На основу таквог приказа, она сучељава субјективну и објективну одговорност, уз посебно издвајање немачког правног система који комбинује оба режима одговорности. У раду се пажња посвећује одговорности за штету од власничких животиња, те ван оквира рада остају питања одговорности за штету од напуштених и дивљих животиња. Закључак рада пружа осврт ка предностима и недостацима избора наведених режима одговорности, указујући на изостанак консензуса у европском правном простору по овом питању.	M51
2	Арсенијевић Бојана, Нематеријална штета као израз заштите друштвених вредности, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 99, 2023, стр. 261–287. Предмет рада је развој института нематеријалне штете у домаћем праву, упоређујући предности избора субјективне или објективне концепције њеног појма. Први део рада обухвата историјски развој случајева нематеријалне штете у римском праву и историјским етапама развоја српског права. У другом делу рада ауторка анализира законски оквир и примере из судске праксе у савременом српском праву, док у трећем делу упућује на облике нематеријалне штете <i>de lege ferenda</i> . У закључку се указује да се приватноправна заштита нематеријалним интересима пружа упоредо са сазревањем друштва о значају конкретног интереса, због чега је реч о развијајућем концепту, који ослушкује пулс повређених друштвених интереса.	M51
3	Цветковић Михајло, Арсенијевић Бојана, Социјалистичко облигационо право, у: Дејан Поповић, Борис Беговић, Зоран С. Мирковић (уред.), <i>Социјалистичко право у Југославији 1945–1990</i> , Трећи том, Правни факултет Универзитета у Београду, 2024, стр. 1027–1175. Аутори у раду представљају развој уређења облигационих односа у домаћој држави након Другог светског рата. Кроз карактеристичну поделу овог периода на две етапе (пре усвајања Закона о облигационим односима 1978. године и након усвајања), анализирају нормативну заснованост судских одлука и развој облигационог права као дела грађанскоправне науке. Закључак аутора јесте да се домаће облигационо право у периоду 1945–1990. не треба описивати кроз одлучујући епитет „социјалистички” јер је у претежном сличном облику постојало као такво и пре 1945. године (победа комунистичке револуције) и након 1990. године (крај социјалистичког уређења).	M45
4	Арсенијевић Бојана, Одговорност за штету од вештачке интелигенције, <i>Зборник радова са XXVI међународне научне конференције „Проузроковање штете, накнада штете и осигурање”</i> , Институт за упоредно право, Удружење за одштетно право, Правосудна академија, Београд, Ваљево, 2023, стр. 135–155. Ауторка у раду, кроз три тематске целине, истражује питање одговорности за штету од вештачке интелигенције. У првом делу указује на специфичности штете од вештачке интелигенције, имајући у виду да је машинско и дубоко учење чине непредвидљивом или неразумљивом. Други део открива дилему ко може бити одговорно лице у овом случају проузроковања штете: сама вештачка интелигенција као правни субјект, произвођачи, власници или корисници вештачке интелигенције. У четвртном делу разматрају се предности и недостаци примене постојећих режима одговорности на овај случај, као и садржина предлога нових правила у Европској унији. Закључак упућује на изазове алокације терета штете.	M33

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА **НЕ**

Кандидаткиња је испунила све обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија права: (1) положила је све испите; (2) израдила је и одбранила два семинарска рада; (3) објавила је у научним часописима одговарајуће категорије два научна чланка који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације, укључујући и два рада на научним конференцијама, и додатних 15 научних чланака из уже научне области којој припада тема докторске дисертације; (4) одбранила је пројекат докторске дисертације; (5) пријавила је тему за коју је добијена сагласност од стране Правног факултета у Нишу и Универзитета у Нишу; и (6) окончала је научноистраживачки рад на изради докторске дисертације. Остварила је укупно 147 ЕСПБ и испунила све услове прописане наведеним актима и Правилником о докторским академским студијама права Правног факултета Универзитета у Нишу. Тиме је стекла услове за јавну одбрану докторске дисертације на тему *Правни положај животиња у одштетном праву*.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Поред увода, закључка, литературе и техничких делова (насловне странице, резимеи, листа скраћеница, садржај, биографија, ауторске изјаве), докторска дисертација садржински обухвата три повезане целине.

У *Уводу* су представљени предмет, циљеви и научна оправданост истраживања, постављен је хипотетички оквир и опредељени су методи сазнања права.

У првом делу *Правни положај животиња – Општи поглед*, кандидаткиња анализира положај животиња кроз пресек правних статуса (субјекти и објекти права), у старим правима и у појединим савременим правним системима: право Србије, Немачке, Швајцарске, Аустрије, Француске, Уједињеног Краљевства и Сједињених Америчких Држава. Обрађене су различите правне класификације животиња и учињен је квалитетан осврт ка питању признања правног субјективитета животињама, анализирајући захтеве заштите њихове добробити и признања права животиња.

У другом делу *Одговорност за штету коју проузрокује животиња*, кандидаткиња обрађује овај случај одговорности, кроз историјскоправну и упоредноправну анализу. Посебну научну вредност има обрада појма надокнадиве штете и њених (за рад најзначајнијих) врста. Након раздвајања примера уговорне и вануговорне одговорности, кандидаткиња пажњу усмерава на потоњу, разликујући основе одговорности и разматрајући њихов однос. Структура обраде прати режиме одговорности: разматрају се решења домаћег и француског права (објективна одговорност), аустријског и швајцарског права (субјективна одговорност), немачког, енглеског и америчког права (комбинација објективне и субјективне одговорности), уз осврт ка наднационалним упоредницима: Принципи европског одштетног права и Нацрт заједничког референтног оквира европског приватног права. У домаћем праву примењује се објективна одговорност, на основу квалификације власничких животиња као опасних ствари. Кандидаткиња додатно разматра одговорност за друге правне категорије животиња (дивље, напуштене), посебно указујући на одређене спорне случајеве. Заокружујући садржину облигационог односа, размотрила је права оштећеног: право на накнаду штете, право задржавања животиње, залоге, продаје и убијања. Посебну пажњу заслужује њен напор да развије јединствене поделе посматраних правних система према постојању и облику постојања наведених права оштећеног.

У трећем делу *Одговорност за штету проузроковану на животињи*, кандидаткиња сагледава појам надокнадиве штете када је животиња повређена или усмрћена, кроз историјскоправну и упоредноправну анализу. Након раздвајања примера уговорне и вануговорне одговорности, пажњу усмерава на потоњу. Разматрајући материјалну штету, сагледава њене врсте и мерила, уз посебан осврт на повреду појединих правних категорија животиња. Кандидаткиња раздваја посматране правне системе на основу чињенице признања права на накнаду нематеријалне штете, и посебно издваја право на накнаду према афекционој вредности. Пажњу завређује анализа казнене одштете, спецификаума англоамеричких правних система, и њена компарација са институтима одштетног права у европскоконтиненталним правним системима. Истражен је круг оштећених лица, који не обухвата искључиво власника животиње када је реч о нематеријалној штети. Као теоријски експеримент, што је посебно вредно пажње, размотрено је питање штете и одговорности уколико би животињама била призната субјективна овлашћења. У хипотетичком примеру сукоба две животиње, применила је правна правила посматраних правних система и решењима указала на њихове сличности и разлике, у условима примене различитих основа одговорности и различитог поимања надокнадиве штете.

Закључак нуди преглед резултата спроведеног научног истраживања и проверу постављених хипотеза, уз предлог могућих нормативних измена домаћег одштетног права.

Литература обухвата 586 домаћих и страних библиографских јединица (220 – уџбеници, монографије, научни чланци; 173 – важећи и историјски правни извори; 175 – судска пракса; 18 – интернет извори).

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Основни циљ научног истраживања, изражен у пријави докторске дисертације, била је обрада, систематизација и критичка оцена адекватности правних решења одговорности за штету од животиње и одговорности за штету која је проузрокована на животињи, у домаћем и упоредном праву. Анализом најзначајнијих теорија у правној литератури, правних правила важећих прописа и судске праксе у шест правних система, кандидаткиња је остварила тако постављен циљ. Упоређивањем основа одговорности за штету од животиња, истакла је предности и недостатке њиховог избора, уважавајући правне класификације животиња. Сагледала је на који начин захтеви заштите добробити животиња утичу на њихов положај у одштетном праву, као ствари са посебном вредношћу. Тиме је оправдала потребу за обједињеним истраживачким приступом за наведена два случаја одговорности за штету. Такав преглед и сучељеност правних решења омогућили су вредновање тренутног стања у домаћем праву и сагледавање атрактивних приступа у савременим правним системима, нарочито у условима текућег процеса кодификације грађанског права.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Актуелност теме докторске дисертације указује на значај спроведеног истраживања. Одговорност за штету од животиња није нормативно уобличен случај одговорности у домаћем праву, а процес кодификације грађанског права то нужно захтева. У том контексту, кандидаткиња је указала на изазове које су анализом обухваћени страни правни системи настојали да реше избором одговарајућег режима одговорности и на недоследности у том процесу, у чему се огледа посебан допринос резултата истраживања. Кандидаткиња је анализирала појам надокнадиве штете (материјалне и нематеријалне), указујући на утилитаристички приступ у његовој изградњи. Сагледавање правног појма штете кроз призму заштите добробити животиња (трошкови лечења код материјалне

штете, право на накнаду нематеријалне штете) представља нарочити допринос, имајући у виду да је фокус на најновијим законским и судским решењима. Коришћењем аналитичког и критичког приступа релевантној литератури, меродавним изворима права и судској пракси, кандидаткиња је предочила оригиналне идеје и критику одговорности за штету у којој учествују животиње. Предложена *de lege ferenda* решења имају практичну вредност ради остваривања адекватније алокације одговорности, у светлу дистрибутивне правде. Докторска дисертација пружа допринос постојећим научним сазнањима и академској дебати о актуелним питањима грађанског права, кроз систематизован и интердисциплинарни приказ правног положаја животиња у одштетном праву.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Докторска дисертација представља резултат самосталног научног истраживања и рада: од постављања предмета и структуре рада, преко обраде појединих института уз њена оригинална запажања, до формулисања закључака истраживања и предлога *de lege ferenda* за регулисање анализираних случајева одговорности у домаћем праву. Кандидаткиња је прикупила и обрадила обимну литературу, коју је супротстављала и критички сагледавала, уз правилно цитирање. Читав поменути процес праћен је уважавањем сугестија и коментара ментора и чланова Комисије, учињених приликом пријаве теме и током научноистраживачког рада.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Комисија сматра да докторска дисертација *Правни положај животиња у одштетном праву*, кандидаткиње Бојане Арсенијевић, представља самостални научни рад и оригинални допринос науци грађанског права, и да испуњава све услове за одбрану, прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Правног факултета Универзитета у Нишу. Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију и предлаже Наставном-научном већу Правног факултета у Нишу да усвоји овај извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

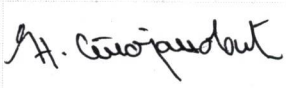
КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању Комисије

818-01-1/26-28

Датум именовања Комисије

23.1.2026. године

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Наташа Стојановић, редовна професорка	председник	
	Грађанскоправна научна област Правни факултет Универзитета у Нишу (Ужа научна област) (Установа у којој је запослен)		
2.	Др Марија Караникић Мирић, редовна професорка	члан	
	Грађанскоправна научна област Правни факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област) (Установа у којој је запослен)		
3.	Др Михајло Цветковић, редовни професор	ментор, писац извештаја	
	Грађанскоправна научна област Правни факултет Универзитета у Нишу (Ужа научна област) (Установа у којој је запослен)		

Датум и место:

..... 9.2.26. Ниш